

PATOLOGIA MEDICOQUIRÚRGICA I

1. Identificació de l'activitat

Nom de l'assignatura: Patologia Medicoquirúrgica I

Titulació: Grau en Medicina (UAB/UPF)

Curs: 4t.

Trimestre: 1r.

Nombre de crèdits ECTS: 10 (5,5 Cardiovascular i 4,5 Respiratori)

Hores de dedicació de l'estudiant: 250

Llengua o llengües de la docència: Castellà i català

Professorat:

Cardiologia

M. Cladellas; A. Clara; J. Comín; C. García; C. Enjuanes, M. Gómez; J. Martí; L. Molina; M. Rizzo; L. Roig; R; S. Ruíz; A. Sainz; R. Serrat; M. Ble; O. Meroño.

Respiratori:

R. Aguiló; F. Álvarez; E. Balcells; V. Curull; M. Domínguez; H. Nobel; J. Martínez; J. Minguella; A. Sánchez.

Responsables de l'assignatura/coordinació:

Dra. M. Cladellas/Dr. J. Minguella

2. Coordinació i professorat

Encarregats d'assignatura/Coordinadors:

- Mercè Cladellas Capdevila (aparell cardiovascular)
- Joan Minguella Martí (aparell respiratori)

Professors associats mèdics:

Cardiovascular: A. Clara; J. Comin; C. Garcia (UPF); M. Gómez; J. Martí; Dr. L. Molina; Ll. Roig; R. Serrat.

Respiratori: R. Aguiló; F. Álvarez; E. Balcells (UPF); V. Curull; M. Domínguez; H. Nobel; J. Martínez (UPF); J. Minguella; A. Sánchez.

Professors associats clínics:

E. Balcells; F. Miranda; L. Recasens, Sonia Ruiz, Cristina Enjuanes, Marcelo Rizzo, Álvaro Sainz.

3. Competències que s'han d'assolir

Durant el procés docent de l'assignatura es pretén que l'estudiant pugui assolir les competències demanades per les autoritats educatives i previstes en el pla d'estudis de la titulació. Serien les següents:

—Coneixement de les tècniques bàsiques d'exploració de les malalties de l'aparell cardiovascular i de l'aparell respiratori.

–Familiaritzar l'estudiant amb el context del pacient amb la patologia de l'àrea de l'aparell cardiovascular i de l'aparell respiratori.

4. Objectius

Generals

- Donar a l'estudiant un coneixement general dels aspectes normals i patològics de l'aparell cardiovascular i de l'aparell respiratori.
- Capacitar-lo per poder identificar els símptomes i els signes de les malalties de l'aparell cardiovascular i de l'aparell respiratori, i per poder interpretar adequadament les proves complementàries bàsiques de les especialitats. L'estudiant haurà de donar una primera orientació diagnòstica, particularment de les malalties més freqüents.
- Capacitar-lo perquè pugui reconèixer els símptomes i els signes d'alarma que indiquin la necessitat d'atenció urgent, tant a l'inici de la malaltia com durant l'evolució.
- Familiaritzar-se en la seqüència diagnòstica ordenada de les malalties cardiovasculars i respiratòries.
- Afavorir la participació de l'estudiant en el procés de diagnòstic diferencial, fent un ús racional de les exploracions pròpies de les especialitats.
- Aprofundir en els coneixements adquirits a les classes teòriques sobre aspectes més nous o relacionats amb altres àrees de la titulació i que són tributàries de ser presentades amb materials iconogràfics o eines audiovisuals.
- Capacitar per fer una adequada anamnesi i exploració física bàsica dels malalts cardiovasculars i respiratoris, així com per interpretar les proves complementàries bàsiques.
- Conèixer les indicacions dels tractaments mèdics i quirúrgics.
- Obtenir informació general sobre les característiques d'un pacient cardiovascular i respiratori tant a quiròfan com a consultes externes i a urgències.

5. Objectius específics

Donar els coneixements específics sobre l'etiologia, clínica, diagnòstic, tractament i pronòstic de les malalties cardiovasculars i respiratòries, amb especial èmfasi en aquelles més freqüents, tant en la medicina primària com en l'hospitalària.

6. Avaluació dels aprenentatges

Mètodes d'avaluació

NOTA FINAL DE :

- 20 % avaluació continuada.
- 80 % examen:
 - PEM: 40%.
 - Examen pràctic: 40%.

Examen teòric (40% de la nota final):

Hi haurà una avaluació, que es portarà a terme després de finalitzar la docència amb proves d'elecció múltiple (PEM), (amb 5 alternatives i 1 única resposta correcta. 0,25 de penalització en cas d'errada). En el PEM s'inclouran històries clíniques curtes.

Examen pràctic (40% de la nota final):

- Simulació en estacions amb un temps controlat.

- Casos clínics escrits amb ECG.
- Casos clínics escrits amb RX de tòrax.

Avaluació contínua (20% de la nota final):

Durant el curs es farà una avaluació contínua de les pràctiques.

Criteris de superació de l'assignatura:

Per superar PMQ I, l'estudiant ha de participar en totes les activitats programades. La nota final de MIC és la mitjana ponderada de l'aparell cardiovascular (5,5 crèdits) i de l'aparell respiratori (4,5 crèdits), sempre que la nota per separat obtinguda de l'àrea de l'aparell cardiovascular i de l'aparell respiratori sigui igual o superior a 5 en cada una de les matèries. En cas de no superar el 5 en una d'elles en primera convocatòria es guardarà la nota de la matèria aprovada únicament per a la convocatòria de recuperació del mateix curs.

La nota final de PMQ I serà la mitjana ponderada de l'examen teòric i pràctic i de l'avaluació contínua tant a cardiovascular com a respiratori.

L'avaluació continuada només es tindrà en compte per la nota final, sempre que en l'examen teòric i en l'examen pràctic de manera independent, la nota mínima obtinguda tingui una puntuació de 4 en cada un d'ells, (puntuació mínima: teòric ≥ 4 i pràctic ≥ 4).

Superar el 70% dels objectius de PMQ I implicarà la qualificació de notable i superar-ne el 90%, la d'excel·lent.

En la convocatòria de recuperació de juliol, previ anunci de l'examen, es podran incloure preguntes de resposta curta en lloc de PEM i/o proves de verdader o fals. La part pràctica es farà en base a històries clíniques.

Criteris sobre el procés de recuperació

Els estudiants que després del procés d'avaluació no hagin superat l'assignatura, tindran l'opció de una prova de recuperació en el mes de juliol de l'avaluació que es va fer al final del procés docent amb la contingència anunciada anteriorment.

En cap cas es podrà recuperar l'activitat avaluada durant el procés docent. L'estudiant mantindrà la qualificació obtinguda durant el curs.

7. Continguts: programa de l'assignatura

CARDIOLOGIA

1. Valvulopatia mitral (Dra. M. Cladellas)

Concepte d'etiologia i història natural. Fisiopatologia i conseqüències clíniques. Diagnòstic i tractament. Indicació de valvulotomia percutània.

Insuficiència mitral. Concepte, etiologia i història natural. Fisiopatologia i conseqüències clíniques. Diagnòstic i tractament. Indicació de reparació quirúrgica.

2. Valvulopatia aòrtica (Dra. M. Cladellas)

Estenosi aòrtica. Concepte, etiologia i història natural. Fisiopatologia i conseqüències clíniques. Diagnòstic i tractament.

Insuficiència aòrtica. Concepte, etiologia i història natural. Fisiopatologia i conseqüències clíniques. Diagnòstic i tractament.

3. Endocarditis infecciosa (Dr. R. Serrat)

Concepte. Patogènia. Anatomia patològica. Etiologia. Variants clíniques de l'endocarditis infecciosa. Complicacions. Criteris diagnòstics d'endocarditis. Proves complementàries. Tractament d'endocarditis infecciosa. Indicació de cirurgia.

4. Insuficiència cardíaca. Concepte, quadre clínic i diagnòstic (Dr. J. Comin)

Clínica d'insuficiència cardíaca esquerra i dreta. Criteris diagnòstics: proves complementàries: ECG, RX, ecocardiografia Doppler, cateterisme cardíac. Tractament de la insuficiència cardíaca descompensada i/o aguda. Tractament de la ICC crònica. Inhibició neurohumoral. Mesures dietètiques i recomanacions a la ICC crònica. Tractament no farmacològic. Indicacions del trasplantament cardíac.

5. Angina de pit (Dra. M. Cladellas)

Angina estable. Definició i formes clíniques. Diagnòstic i pronòstic. Formes evolutives i tractament mèdic o quirúrgic.

6. Síndrome coronària aguda (Dra. M. Cladellas)

Concepte i fisiopatologia. Classificació sense elevació del segment ST o amb elevació del segment ST. Criteris diagnòstics clínics i de l'ECG. Marcadors biològics. Infart sense elevació del segment ST o angina inestable.

7. Infart de miocardi amb elevació del segment ST (1) (Dra. M. Cladellas)

Complicacions de l'infart a la fase aguda i subaguda. Tractament de l'infart de miocardi no complicat. Fibrinòlisi i angioplàstia primària.

8. Infart de miocardi amb elevació del segment ST (2). (Dra. M. Cladellas)

Tractament de les complicacions. Estratificació pronòstica a curt, mig i llarg termini. Tractament després de l'alta hospitalària.

9. Síncope –i arítmies lentes (Dr. Julio Martí)

Definició de síncope. Diagnòstic diferencial amb altres quadres de pèrdua de consciència. Etiologia i mecanismes fisiopatològics dels diferents tipus de síncope. Enfocament diagnòstic i aproximació terapèutica del malalt amb síncope. Classificació de les arítmies lentes. Diagnòstic electrocardiogràfic. Espectre clínic dels ritmes lents ventriculars. Enfocament terapèutic del malalt amb arítmies lentes.

10. Arítmies supraventriculars (Dr. Julio Martí)

Mecanisme de les arítmies. Classificació de les arítmies ràpides. Taquicàrdia supraventricular. Diagnòstic electrocardiogràfic.

11. Arítmies supraventriculars (Dr. Julio Martí)

Síndrome de preexcitació. Quadres clínics provocats per arítmies ràpides. Tractament farmacològic. Aritmogenicitat dels fàrmacs antiarítmics.

12. Arítmies ventriculars (Dr. Julio Martí)

Taquicàrdia ventricular. Quadres clínics provocats per arítmies ràpides. Mort sobtada. Tractament no farmacològic: ablació, marcapassos, desfibril·ladors implantables. Tractament farmacològic. Aritmogenicitat dels fàrmacs antiarítmics.

13. Malalties del pericardi (Dra. M. Cladellas)

Síndromes pericàrdiques. Pericarditis aguda i recidivant. Vessament pericàrdic. Tapament cardíac com a emergència mèdico-quirúrgica. Pericarditis constrictiva.

14. Hipertensió arterial (Dr. J. Comin)

Diagnòstic i classificació de la hipertensió arterial. Epidemiologia i factors relacionats. Algoritme diagnòstic a la hipertensió arterial. Complicacions de la hipertensió arterial. Terapèutica farmacològica. Recomanacions dietètiques i d'exercici. Tractament de la crisi hipertensiva.

15. Malalties del miocardi I (Dra. M. Cladellas)

Concepte i classificació de les miocardiopaties. Miocardiopatia dilatada. Fisiopatologia i diagnòstic. Esquema terapèutic de la miocardiopatia dilatada. Miocarditis. Concepte, diagnòstic i formes evolutives.

16. Malalties del miocardi II (Dra. M. Cladellas)

Miocardiopatia hipertròfica. Concepte i bases genètiques. Fisiopatologia, formes clíniques i diagnòstic. Tractament.

Miocardiopatia restrictiva - obliterativa. Concepte i fisiopatologia.

Importància del diagnòstic diferencial de la miocardiopatia restrictiva.

17. Cardiopaties congènites de l'adult I (Dra. M. Cladellas)

Importància epidemiològica de les malalties congènites en l'edat adulta. Curtcircuits esquerra-dreta. Fisiopatologia.

Coartació de l'aorta.

Estenosi pulmonar valvular i infundibular. Malalties congènites cianòtiques més freqüents. Tetralogia de Fallot.

VASCULAR

18. Isquèmia aguda d'extremitats (Dr. A. Clarà)

Etiologia (embòlia *versus* trombosi), història natural (regla 5 'p', Sd. mionefropàtic-metabòlic), diagnòstic, tractament (fibrinolític *versus* quirúrgic).

19. Isquèmia crònica d'extremitats (Dr. Ll. Roig)

Etiologia (arteriopatia obliterant crònica), història natural (claudicació intermitent, dolor en repòs, lesió isquèmica), diagnòstic (clínic, hemodinàmic, morfològic), tractament (mèdic, endovascular, quirúrgic).

20. Aneurismes arterials (aòrtics i poplitis) (Dr. A. Clarà)

Etiologia, història natural (creixement, complicacions), diagnòstic, tractament (endovascular, quirúrgic).

21. Patologia vascular cervical (Dr. Ll. Roig)

Estenosi carotídia extracranial (història natural, tractament mèdic, endovascular i quirúrgic). Aneurismes carotidis, quemodectomes i paragangliomes. Síndrome de l'opercle toràcic.

22. Trombosi venosa profunda (Dr. A. Clarà)

Etiologia (factors de risc), història natural (presentació clínica, sd. postrombòtic), diagnòstic (escales clíniques, eco-Doppler, tc/rmn), tractament (anticoagulació, contenció elàstica, filtres de vena cava), profilaxi.

3. Insuficiència venosa crònica d'extremitats: varices (Dr. Ll. Roig)

Etiologia (varices essencials *versus* secundàries), història natural (simptomatologia, complicacions), diagnòstic (clínic, hemodinàmic), tractament (mèdic, quirúrgic).

24. Miscel·lània vascular I (Dr. A. Clarà)

Limfedema (etiologia, història natural, tractament); angiodisplàssies (classificació, tractament); peu diabètic (epidemiologia, classificació).

25. Miscel·lània vascular II (Dr. Ll. Roig)

Patologia vascular renal (hipertensió arterial i malaltia renal crònica, diagnòstic hemodinàmic i morfològic, tractament endovascular i quirúrgic). Aneurismes viscerals (esplènica, renal). Traumatismes vasculars (diagnòstic i tractament).

26. Fonaments de cirurgia cardíaca. Dissecció aòrtica (Dr. A. Clarà)

Derivació cardiopulmonar i aturada circulatòria amb hipotèrmia profunda. Bypass aorto-coronari i cirurgia valvular. Dissecció aòrtica (classificació, història natural i complicacions, tractament).

Seminaris de Cardiologia:

Tota la classe (Dra. M. Cladellas):

- SM-1.** ECG-1: Repàs de l'ECG normal
- SM-2.** ECG-1: Creixement ventricular
- SM-3.** ECG-2: Bloqueig bifascicular
- SM-4.** ECG-2: Cardiopatia isquèmica
- SM-5.** Cateterisme - Proves d'esforç

Seminaris de Vascular (tota la classe):

- **Vascular SM-1.** Exploracions vasculars no invasives (Dr. A. Roig): Doppler continu (índex turmell/braç, anàlisi de corbes de flux). Pletismografia (impedància, anells de Mercuri, volum). Eco-Doppler.

- **Vascular SM-2.** Exploracions anatòmiques (Dr. Ll. Roig): angio TC, angio RM, angiografia per sustracció digital.

Seminaris de Vascular (2 dies, 50% de la classe):

- Vascular CC 1 (X). Casos Clínics I (Dr. A. Clará)
- Vascular CC 2 (Y). Casos Clínics II (Dr. Ll. Roig)

Aparell respiratori

1. **Tècniques i procediments en pneumologia.** Proves de funció pulmonar. Broncoscòpia. Biòpsia pleural. Biòpsies pulmonars. Videotorascòpia. Mediastinoscòpia. (Dr. Minguella)
2. **Asma**
Concepte. Prevalença. Etiologia. Patogènia. Fisiopatologia. Síntomes. Diagnòstic. Diagnòstic diferencial. Tractament farmacològic. Situacions urgents. (Dr. Sánchez)
3. **MPOC**
Bronquitis crònica, emfisema i limitació crònica del flux aeri. Definicions. Prevalença. Etiologia. Patogènia. Fisiopatologia. Formes clíniques. Diagnòstic. Prevenció. Tractament. (Dra. Domínguez)

SEMINARI: Terapèutica Inhalatòria. (Dr. Curull)
4. **Principals síndromes d'insuficiència respiratòria.**
Concepte. Classificació. Etiologia. Patogènia. Diagnòstic. Factors precipitants. Tractament. Síndrome de destret respiratori de l'adult. Fisiopatologia. Clínica. Tractament. (Dr. Sánchez)
5. **Trastorns de la ventilació.** Hipoventilació: definició i etiologia. Clínica, diagnòstic i tractament. Síndrome d'apnees nocturnes. Apnees centrals. Síndromes respiratòries neuromusculars. Síndrome d'obesitat-hipoventilació. (Dr. Curull)
6. **Bronquiectasi i fibrosi quística en l'adult.** Malaltia dels cilis immòbils. Definicions. Etiologia i patogènia. Diagnòstic. Tractament. (Dra. Balcells)
7. **Malalties de les vies aèries superiors.** Refredat comú i traqueobronquitis aguda. Pneumònia adquirida en la comunitat. Etiologia. Formes clinicoetilògiques. Diagnòstic. Complicacions. Prevenció. Tractament. (Dr. Álvarez)
8. **Pneumònies intrahospitalàries.** Etiologia. Diagnòstic. Prevenció. Tractament. Abscés de pulmó. (Dr. Curull)
9. **Tuberculosi**
Epidemiologia. Patogènia. Manifestacions clíniques: primoinfecció, formes tardanes. Diagnòstic, obtenció de mostres. Diagnòstic diferencial. Tractament. Profilaxi. Altres micobacteris atípics. (Dra. Domínguez)
10. **Infeccions pulmonars en el malalt immunodeprimit**
Micosis pulmonars. (Dr. Knobel)

11. **Malalties pulmonars intersticials difuses.** Concepte i classificació. Fibrosi pulmonar idiopàtica. Patogènia. Etiologia. Clínica. Diagnòstic. Pronòstic. Tractament. Pneumònia organitzativa i pneumònia eosinòfila. Limfomangioliomatosi i histiocitosi de cèl·lules de Langerhans. (Dra. Balcells)
12. **Alveolitis al·lèrgiques extrínseques.** Asbestosi, silicosi i altres malalties per pols inorgàniques. Efectes adversos dels fàrmacs i de les radiacions. (Dra. Balcells)
13. **Sarcoïdosi.** Etiologia. Patogènia. Formes clíniques pulmonars i extrapulmonars. Diagnòstic. Evolució. Tractament. (Dra. Balcells)
14. **Vasculitis pulmonars.** Hemorràgies pulmonars. Afectació pulmonar en malalties sistèmiques (col·lagenosi). (Dra. Balcells)
15. **Tromboembolisme pulmonar**
Concepte. Patogènia, diagnòstic i tractament. Prevenció. (Dr. Molina)
16. **Neoplàsies de pulmó I**
Classificació. Epidemiologia. Prevalença.
Formes de presentació clínica. Síndromes paraneoplàsiques.
Diagnòstic i estadificació (TNM). (Dr. Minguella)
17. **Neoplàsies de pulmó II**
Tractament mèdic: quimioteràpia i radioteràpia.
Tractament quirúrgic: indicacions.
Tractament combinat: esquema terapèutic.
Metàstasis pulmonars.
Tumors pulmonars benignes.
Aspectes quirúrgics del tractament dels tumors broncopulmonars. (Dr. Minguella).

SEMINARI: Nòdul Pulmonar. Diagnòstic precoç del càncer de pulmó. (Dr. Minguella)
18. **Patologia pleural I**
Vessament pleural. Etiologia. Diagnòstic.
Pleuritis tuberculosa. Pleuritis parapneumònica.
Empiema.
Neoplàsies pleurals. Mesotelioma. (Dr. Minguella)
19. **Patologia pleural II**
Vessament pleural maligne. Tractament.
Pneumotòrax: classificació i tractament.
Hemotòrax.
Quilotòrax. (Dr. Minguella)
20. **Patologia del mediastí**
Desplaçaments mediastítics. Pneumomediastí. Mediastinitis: agudes i cròniques.
Tumors mediastítics. Síndromes de compressió mediastínica. Timoma. (Dr. Minguella)
21. **Traumatismes toràcics**

Formes anatomoclíniques i maneig terapèutic. (Dr. Minguella)

22. Trasplantament pulmonar

Indicacions. Complicacions. Resultats.

Reducció de volum. (Dr. Minguella)

SEMINARI: Hemoptisi. (Dr. Sánchez)

SEMINARI: Interpretació Clínica d'una Gasometria Arterial. (Dr. Álvarez)

PRÀCTIQUES

Cardiologia i angiologia

Es farà control d'assistència.

Els grups de pràctiques es distribuïran a l'inici de curs i estaran formats per un nombre d'alumnes que pugui ser integrat en els diferents apartats docents (al voltant de 10-12). Cada grup se subdivirà en 2 subgrups de 5-6 alumnes cada un per a alguna de les activitats. L'ensenyament pràctic serà tutoritzat per professors del servei de cardiologia i distribuït als diferents llocs d'activitat del servei de cardiologia i d'angiologia, amb el suport de seminaris pràctics específics de valvulopaties, insuficiència cardíaca, exploració cardíaca i electrocardiografia.

Es tindrà especial atenció en l'ensenyament de la metodologia deductiva per al diagnòstic dels pacients amb raonament de cada un dels passos i la utilització de guies terapèutiques estandarditzades.

Horari

De dilluns a divendres, durant dues setmanes consecutives.

De 9.00 a 13.00 h. Els divendres, de 9.00 a 12.00 h.

Es desenvoluparan segons l'activitat diària en els llocs següents:

- Aula d'habilitats clíniques (aula 60108)
- Seminari de valvulopaties (aula 60105)
- Seminari d'insuficiència cardíaca (aula 60114)
- Consultes externes d'angiologia
- Quiròfan d'angiologia
- Sala de cardiologia (unitat 04)
- Aula del servei de cardiologia
- Exploracions complementàries de cardiologia i angiologia
- Sala de cateterismes cardíacs (radiologia)
- Unitat coronària

Els dilluns, els alumnes assignats a cirurgia vascular s'han de presentar-se a les 9.00 h a la secretaria d'angiologia (6a. planta) per fer la distribució a consultes externes i a quiròfan.

Metodologia general

Seminaris

Es faran seminaris en tres àmbits específics.

a) Seminari de valvulopaties

Es desenvoluparà a l'aula 60105, els dijous de 9.15 a 11.50 h. S'impartirà alternativament per a cada subgrup (5-6 alumnes). L'objectiu d'aquest seminari és treballar els conceptes de diagnòstic clínic, utilització de proves complementàries i tractament per a les quatre principals valvulopaties: estenosi i insuficiència aòrtica, i estenosi i insuficiència mitral.

Metodologia:

- Els alumnes han de portar preparada la història clínica amb l'orientació diagnòstica i les proves complementàries que s'han de sol·licitar.
- Durant la primera hora podran comentar les conclusions individuals entre ells.
- Durant les dues hores següents es farà una posada en comú i s'arribarà a unes conclusions amb el professor.
- Cada alumne haurà d'entregar al final del seminari la història clínica al professor amb les seves correccions.

Les parts específiques d'exploració clínica es treballaran els dimecres a l'aula d'habilitats.

b) Seminari d'insuficiència cardíaca

Es desenvoluparà a l'aula 60114, els divendres, de 9.15 a 10.30 h i de 10.30 a 12.00 h. S'impartirà a la meitat del grup alternativament la primera i la segona setmana de pràctiques. Seguirà la mateixa metodologia que s'ha plantejat en el seminari anterior.

c) Seminari d'electrocardiografia

Es farà a l'aula de cardiologia (altell de cardiologia), els dimecres i dijous, de 12.00 a 13.00 h. S'impartirà a tot el grup sencer. L'objectiu del seminari és l'aplicació pràctica dels principals conceptes diagnòstics de l'ECG.

Aula d'habilitats

Es portarà a terme a tot el grup els dimecres, de 9.15 a 11.00 h. S'utilitzen sistemes d'aprenentatge basats en equips de simulació específics per a ensenyament cardiovascular. Es fa un ensenyament estandarditzat, utilitzant mitjans informàtics, de l'auscultació cardíaca i de la palpació de polsos perifèrics i batec cardíac. L'objectiu és completar la informació que els alumnes treballen en el seminari de valvulopaties.

Sala de cardiologia

Cada subgrup d'alumnes tindrà quatre dies complets de pràctiques a la sala de cardiologia (UH 04), de 9.00 a 13.00 h. Els alumnes seran distribuïts entre els metges de la sala per cada un dels professors assignats segons la taula adjunta. El primer dia (dilluns) s'assignarà un pacient per cada alumne i hauran de fer la història clínica, l'exploració i el seguiment, que després hauran d'entregar segons el format que s'explica més endavant.

L'objectiu de la seva estada és l'aprenentatge de l'exploració cardiovascular i l'elaboració d'històries clíniques amb la realització de llistes de problemes. Per això els professors distribuïran convenientment els alumnes entre els pacients que tinguin assignats i es procurarà la seva integració dins de l'equip assistencial per mantenir una estreta relació amb els metges residents.

En finalitzar el període de pràctiques cada alumne haurà de lliurar a un professor de sala una història clínica real que hi haurà confeccionat i ampliat, i que serà avaluada.

Exploracions complementàries

L'objectiu és que els alumnes puguin veure com es fan les exploracions no invasives més habituals tant a cardiologia com a angiologia. Per això els alumnes acompanyaran principalment el pacient que tinguin assignat a la realització de les diferents proves que es facin durant d'ingrés en els diferents gabinets d'exploració de les dues especialitats situats a la zona d'exploracions en el mateix passadís. Per tal de millorar l'eficiència poden anar en grups de dos alumnes com a màxim.

Cateterismes cardíacs

Es faran els dimecres per a cada subgrup de 5-6 alumnes, d'11.00 a 12.00 h (alternant-los amb exploracions complementàries), al laboratori d'hemodinàmica situat al servei de radiologia. L'objectiu és que puguin veure com es fa una coronariografia i com se'n valora el resultat. Si el subgrup que es forma és massa gran hauran de subdividir-lo i aprofitar els divendres, un cop acabats els seminaris d'insuficiència cardíaca, per anar-hi.

Avaluació

Història clínica

Escrita a l'ordinador, ha de ser presentada 15 dies després de finalitzar al professor de pràctiques, abans d'acabar el curs docent. L'últim grup s'ha de posar d'acord amb el professor de pràctiques per entregar-la. Ha de constar dels apartats següents:

–En la primera pàgina:

Història clínica. 4t. curs de Medicina. Curs 2013-2014

Alumne:

Grup:

Professor de pràctiques:

Data d'entrega:

–A continuació (pàgina 2, la història clínica dels malalts amb el seu nom (un model està disponible a la intranet):

Història clínica	Puntuació
Motiu d'ingrés	1
Antecedents, malaltia actual i exploració	1,5
Interpretació de l'ECG	1,5
Orientació diagnòstica i citar les dades clau per al diagnòstic	1
Comentari de l'evolució clínica, proves complementàries i tractament emprat. No descriure diàriament el curs clínic	2
Comentari teòric de la cardiopatia del pacient corresponent	3

El total de l'avaluació és de 10 punts (hi ha un model a la vostra intranet).

Atribucions en l'organigrama de pràctiques:

- Tutor: Dr. L. Molina
 - Pràctiques a la sala de cardiologia (Unitat 04)
- Grup 1: Dr. Ramon Serrat i Dr. Álvaro Sainz
- Grup 2: Dr. Josep Comin, Cristina Enjuanes, Marcelo Rizzo, Sonia Ruiz
- Ergometries (ERGO): Dr. L. Recasens
- Ecocardiograma (ECO): Dra. Mercè Cladellas, Dr. Luis Molina, Miquel Gómez
- Coronariografia (CATE): Dr. F. Miranda i Dra. E. Tizón
- Unitat coronària (UCC): Dr. C. Garcia

Aula d'habilitats: Dr. L. Molina

Seminari de valvulopaties: Dra. M. Cladellas

Seminari d'insuficiència cardíaca: Dr. J. Comin, Cristina Enjuanes, Sonia Ruiz

Seminari d'electrocardiografia pràctica (aula de cardiologia): Dr. R. Serrat

Vegeu la taula adjunta per a la distribució de les pràctiques.

PRÀCTIQUES PMQ I CARDIOLOGIA

PRIMERA SETMANA

	DILLUNS				DIMARTS				DIMECRES				DIJOUS				DIVENDRES	
	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.30	10.30-12.00
A 1	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 2	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 3	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 4	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 5	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 6	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 7	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 8	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 9	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 10	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 11	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 12	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C

SEGONA SETMANA

	DILLUNS				DIMARTS				DIMECRES				DIJOUS				DIVENDRES	
	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.30	10.30-12.00
A 1	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 2	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 3	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 4	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 5	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 6	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	Sala C	UCC	AH	AH	AH*	S ECG	Sala C	Sala C	Sala C	S ECG	Sala C	Sala C
A 7	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 8	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 9	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 10	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
A 11	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC

A 12	Q CV	Q CV	Q CV	Q CV	CE CV	CE CV	CE CV	CE CV	AH	AH	CATE	S ECG	Sem V	Sem V	Sem V	S ECG	Sem IC	Sem IC
PRÀCTIQUES PMQ I CARDIOLOGIA																		

Abreviatures, localitzacions i professors:

A: Alumnes

Q CV: Quiròfan de Cirurgia Vascular (Dr. Clará i Dr. Roig)

CE CV: Consultes externes de Cirurgia Vascular (Dr. Clará i Dr. Roig)

Sem V: Seminari de Valvulopaties (aula 60105. Dra. Cladellas)

Sala C: Sala de Cardiologia (UH 04. Dr. Josep Comin, Dr. Ramon Serrat, Dr. Álvaro Sanz, Dr. Marcelo Rizzo, Dra. Sonia Ruiz, Dra. Cristina Enjuanes)

AH: Aula d'habilitats (prefabricat. Aula 60108. Dr. Molina)

AH*: Aula d'habilitats (prefabricat. Aula 60108. Dr. Molina). Temps dedicat al treball individual dels alumnes per completar temes i història clínica

S ECG: Seminari d'Electrocardiograma (Dr. Ramon Serrat. Aula de cardiologia a l'altell del Servei de Cardiologia)

CATE: Cateterismes a RX (Dr. Miranda i Dra. E. Tizón)

UCC: Unitat Coronària (Dr. Cosme Garcia)

Sem IC: Seminari d'Insuficiència Cardíaca (aula 60114. Dr. Comin)

Respiratori

Se seguiran els mateixos criteris generals que per a Cardiovascular quant a fitxa, control i distribució.

El coordinador de pràctiques serà el professor **J. Broquetas**.

Es desenvoluparan segons l'activitat diària en els llocs següents:

- Quiròfan: dilluns matí i dimecres tarda (Dr. Aguiló)
- Funció pulmonar: dilluns i divendres (Dra. Martínez)
- UCI: dimarts, dimecres i dijous (Dr. Álvarez)
- Casos clínics: dimarts, dimecres i dijous (Dra. Domínguez i Dr. Sánchez)
- Endoscòpia: dilluns i divendres (Dr. Curull)
- Comitè Oncològic: dimarts (8.30 a l'aula de la 4a. planta)
- Exploració física: dilluns, dimecres i divendres (Dr. Curull)
- Planta de Pneumologia: dimarts, dimecres i dijous (8a., Dra. Balcells)
- Planta de Cirurgia Toràctica: dimecres i dijous (4a., Dr. Aguiló)
- Aula d'habilitats: dijous (Dr. Minguella)

A la taula adjunta s'especifiquen els llocs i els horaris de rotació.

PRÀCTIQUES PMQ I RESPIRATORI

PRIMERA SETMANA

	DILLUNS				DIMARTS				DIMECRES				DIJOUS				DIVENDRES	
	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	8.30-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	16.00-20.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00
A 1	Q	Q	Q	Q	CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI		CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 2	Q	Q	Q	Q	CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI		CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 3					CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 4	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			
A 5	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			
A 6	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			
A 7	E	E	EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			E
A 8	E	E	EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			E
A 9	E	E	EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			E
A 10			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	E
A 11			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	E
A 12			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	E

SEGONA SETMANA

	DILLUNS				DIMARTS				DIMECRES				DIJOUS			DIVENDRES		
	9.00-10.0 0	10.0 0-11.0 0	11.0 0-12.0 0	12.0 0-13.0 0	8.30-10.0 0	10.0 0-11.0 0	11.0 0-12.0 0	12.0 0-13.0 0	9.00-10.0 0	10.0 0-11.0 0	11.0 0-12.0 0	16.0 0-20.0 0	9.00-10.0 0	10.0 0-11.0 0	11.0 0-12.0 0	9.00-10.0 0	10.0 0-11.0 0	11.0 0-12.0 0
A 1			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	EF
A 2			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	EF
A 3			EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT	E	E	EF
A 4	E	E	EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			EF
A 5	E	E	EF				CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			EF
A 6	E	E	EF			UCI	CC	PP	CC	PP	EF		CC	PP	DT			EF
A 7	Q	Q	Q	Q	CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI		CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 8	Q	Q	Q	Q	CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI		CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 9					CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI	FP	FP	
A 10	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			
A 11	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			
A 12	FP	FP			CO	UCI	CC		CC	PCT	UCI	Q	CC	PCT	UCI			

Abreviatures, localitzacions i professors:

A: Alumnes

Q: Quiròfan (Dr. Aguiló)

UCI: Ídem (UCI-Dr. Álvarez)

CC: Casos clínics (aula ?-Dra. Domínguez i Dr. Sánchez)

FP: Funció pulmonar (expl. compl.-Dra. Martínez)

E: Endoscòpia (expl. compl.-Dr. Curull)

CO: Comitè Oncològic (aula de la 4a. planta)

EF: Exploració física (aula d'habilitats-Dr. Curull)

PP: Planta de Pneumologia (8a., Dra. Balcells)

PCT: Planta de Cirurgia Toràctica (4a., Dr. Aguiló)

DT: Drenatges toràctics (aula d'habilitats-Dr. Minguella)

8. Bibliografia recomanada

General

- Principios de Medicina Interna. Harrison. 17a. ed.
- Medicina Interna. Farreras-Rozman. 17a. ed.

Especialitat Cardiologia:

- Tratado de Cardiología. Braunwald. 9a. ed.

ECG:

- Interpretación clínica y autoevaluación del ECG. Any 2007. Mercè Cladellas Capdevila.

Centre de Recursos Docents. Facultat de Medicina de la UAB. En aquesta web de la Facultat de Medicina es troba la bibliografia i les classes dels professors.

<http://clon.uab.es/recursos/listamateria.asp?mat=0000000014>

Cirurgia Vascular

Non-invasive methods of arterial and venous assessment

<http://www.bmj.com/content/320/7236/698.full?sid=376630f7-6f99-44f8-9c4e-6195b24ac3e5>

Acute Limb Ischemia

<http://www.bmj.com/content/320/7237/764.full?sid=c567e5f7-fc46-4bf7-b29f-2232dbb91408>

Chronic Lower Limb Ischemia

<http://www.bmj.com/content/320/7237/764.full?sid=c567e5f7-fc46-4bf7-b29f-2232dbb91408>

Arterial Aneurysms

<http://www.bmj.com/content/320/7243/1193.full?sid=8ad886df-e890-42fe-bd19-3a8b20622015>

Swollen lower limb—1: General assessment and deep vein thrombosis

<http://www.bmj.com/content/320/7247/1453.full?sid=376630f7-6f99-44f8-9c4e-6195b24ac3e5>

Swollen lower limb—2: Lymphoedema

<http://www.bmj.com/content/320/7248/1527.1.full?sid=8ad886df-e890-42fe-bd19-3a8b20622015>

Varicose Veins

<http://www.bmj.com/content/320/7246/1391.1.full?sid=503fb282-75af-4490-a433-09ac9d2dc704>

Renal Artery Stenosis

<http://www.bmj.com/content/320/7242/1124.full?sid=8ad886df-e890-42fe-bd19-3a8b20622015>

Vascular Complications of Diabetes

<http://www.bmj.com/content/320/7241/1062.full?sid=8ad886df-e890-42fe-bd19-3a8b20622015>

Secondary prevention of transient ischaemic attack and stroke

<http://www.bmj.com/content/320/7240/991.1.full?sid=c567e5f7-fc46-4bf7-b29f-2232dbb91408>

Respiratori

Pneumologia

Alfred P. Fishman

Fishman's Pulmonary Diseases and Disorders. 4a. ed.

Nova York: McGraw-Hill, 2008 (2 volums).

Cirurgia Toràcica

Sabinston

Tratado de Cirugía. Townsend. 18a. ed. Elsevier Saunders, 2009.

<http://www.harrisonmedicina.com/resourceToc.aspx?resourceID=106>

(Harrison Online. Part 10: Enf. del aparato respiratorio)

<http://www.separ.es/>